Luonnonlaitumien hoidon haasteet

Ympäristövaliokunta 3.6.3025

Maa- ja metsätalousministeriö,

Neuvotteleva virkamies Anna Schulman

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

Euroopan unionin
osarahoittama

CAP-suunnitelman toimenpide

- CAP-suunnitelman interventio Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta (Ympäristö 10) tukee luonnonlaidunten hoitoa kiinteällä korvaustasolla.
- Perustuu asetuksen EU 2115/2021 artiklaan 70
- Korvaus muodostuu hoidosta aiheutuvista keskimääräisistä kustannuksista ja tulonmenetyksiä, korvaus ei voi sisältää kannustinta.
- Haasteena tukikelpoisen alan tunnistaminen, kiinteä korvaus ei huomioi alueellisia erityispiirteitä, tuplamaksuriski lisäkorvauksista.
- Aiemmin ollut käytössä kohdekohtainen korvaustasolaskenta, jossa myös haasteita.

Maa- ja metsätalous-ministeriö
Euroopan unionin osarahoittama

Sääntöpuutteista rahoitusoikaisuja

- Hallintoviranomaisen ja maksajaviranomaisen on noudatettava EU-säädöksiä toimenpiteen sisällössä ja toimeenpanossa.
- Järjestelmätason puutteet tukikelpoisen alan ja tuensaajan tunnistamisessa sekä tuettavan alan hallinnassa aiheuttavat merkittäviä rahoitusoikaisuja.
- Jäsenvaltioiden CAP-suunnitelmia verrattaessa huomattava, että tehnyt valinnat johtavat vaikuttavat siihen, mitä säädösten reunaehtoja tulee sovellettavaksi.
- Kansallisissa tuissa voisi olla CAP-suunnitelmaa enemmän liikkumavaraa.

Maa- ja metsätalous-ministeriö
Euroopan unionin osarahoittama

Maastokatselmukset

- Maastokatselmusten käyttöönotto seurausta edellisellä kauden valvontahavainnoista.
- Edellisen kauden toimenpideala ei kuvaa todellista perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten hoitoalaa. Tavoitteenasettelun pohjana oleva tieto hoitoalasta virheellinen.
- Rehuksi kelpaavan niittykasvillisuuden määrä kertoo soveltuvuudesta laidunnukseen ja niittoon. Eläinten hyvinvoinnin varmistaminen.

Maa- ja metsätalous-ministeriö
Euroopan unionin osarahoittama

Laiduneläinten saatavuus

- Eläinten saatavuushaasteet ja suurpetouhka vaikeuttavat laidunnusta.
- Eläinten saatavuus voidaan varmistaa vain kannattavalla karjataloudella. Luonnonlaidunnuksen mittakaava liian suuri perustuakseen lemmikkieläimiin.
- Luonnonhoidon tuilla voidaan ohjata lammas tai nauta luonnonlaitumelle.
- Luonnonhoidon tuilla ei ole mahdollista kustantaa laiduneläimen pitoa talvikaudella, talvirehun kasvatusta ja korjuuta, jälkeläisten tuotantoa, lääkintää, teurastusta ja luonnollisesti kuolleiden eläinten hävittämistä.
- Suurpetojen lisääntyminen on yhä kasvava haaste laiduneläinten hyvinvoinnille.

Maa- ja metsätalous-ministeriö
Euroopan unionin osarahoittama

Kehittämisajatuksia

- MMM esittää Ympäristö 10 intervention hoitosopimusten korvaustasojen korottamista 610€ -> 650 € ja 460 € -> 550 € sekä uuhipalkkion korottamista.
- MMM on huomioinut puoliväliriihen kirjauksen Metsähallituksen perinnebiotooppien rahoittamisesta ja suhtautuu siihen myönteisesti.
- Seuraavan CAP-suunnitelman rahoituskauden valmistelu käynnistyy hiljalleen, kun EU-säädösten luonnokset sekä EU:n rahoituskehysratkaisu selviävät.
- Seuraavalle kauden valmistelussa käytävä läpi erilaisia malleja luonnonlaidunten tukemiseen ml. tulosperusteiset toimenpiteet.

Maa- ja metsätalous-ministeriö
Euroopan unionin osarahoittama